

Plán výchovy a péče

ZŠ Praha 3 Cimburkova 18/600

„Žižkovská školička I. a II.“

Žižkovská školička původně vznikla ve spolupráci s MPSV v rámci projektu „Sladění práce a rodiny inspirované příklady dobré praxe v Evropě“. Od září roku 2016 je projekt Žižkovské školičky I. a II. podporován a financován z ESF v rámci programu OPP - pól růstu ČR.

Obsah

1. Obecná charakteristika školy:.....	3
2. Charakteristika plánu výchovy a péče:	4
3. Podmínky a organizace výchovy a péče	4
3.1. Materiální zabezpečení:.....	4
3.2. Režim:	4
3.3. Charakteristika plánu výchovy a péče:.....	5
4. Vzdělávací obsah	6
4.1. Já a moje okolí.....	6
4.2. Svět kolem nás.....	9
4.3. Starám se o své zdraví	11
4.4. Co slavíme	12
4.5. Zpíváme, tančíme a cvičíme.....	14
5. Evaluační systém	16
Příloha	17

1. Obecná charakteristika školy:

Naše škola se nachází v lokalitě staré zástavby Žižkova, pro kterou je typická velká koncentrace romské populace a dětí ze sociálně znevýhodněných rodin.

Škola se již řadu let zabývá vzděláváním romských žáků a žáků z méně podnětného rodinného prostředí. Škole se postupně podařilo vytvořit komplexní výchovně vzdělávací program pro žáky ze znevýhodněného sociokulturního prostředí. Tento projekt nevznikl od stolu, ale z nutnosti řešit práci celé školy, která měla a stále má specifické složení žáků. Náročnou a léty ověřenou praxí se podařilo dokázat, že romské děti jsou v rámci základního školství dobře vzdělavatelné za předpokladu, že dostávají dostatek času na osvojení vědomostí a návyků a jsou jim přizpůsobeny podmínky pro toto osvojování. Zvláště na počátku školní docházky a později při přechodu na druhý stupeň vyžadují individuální péči, aby vyrovnaly handicap daný odlišnou hierarchií hodnot romské rodiny, odlišným životním stylem, nedostatečnými jazykovými znalostmi nejen češtiny, ale i romského jazyka a minimální předškolní i domácí přípravou.

Úskalí počátku školní docházky dětí z méně podnětného rodinného prostředí se škola snaží přelstout existencí přípravných ročníků. V roce 2014 jsme za pomoci MČ Prahy 3 a MPSV otevřeli třídu pro děti od tří do pěti let, abychom měli více času připravit je na povinnou školní docházku. V současnosti existují dvě dětské skupiny, které přijímají děti již od dvou let věku. Slouží nejen sociokulturně znevýhodněným rodinám, ale také rodičům, kteří jsou zaměstnanci naší školy.

Péči o naše žáky jsme zdokonalili zřízením školního poradenského pracoviště, kde pracuje speciální pedagožka, školní psychologka, výchovná poradkyně a metodička prevence. Každý měsíc pracuje s dětmi i logopedka.

Pro romské žáky a žáky ze sociálně znevýhodněných rodin jsme vytvořili překlenovací most formou práce s romskými asistenty. V současné době na škole pracuje pět romských asistentů, kteří nám pomáhají v komunikaci s rodiči, při výuce a aktivně se podílejí na zájmových mimoškolních činnostech školy.

V rámci našeho projektu je velice důležitá spolupráce s vytipovanými středními školami a odbornými učilišti, kam přecházejí děti po ukončení povinné školní docházky.

Potvrzením naší dobré práce je fakt, že všichni naši romští žáci našli uplatnění na středních školách.

2. Charakteristika plánu výchovy a péče:

Při vypracovávání plánu výchovy a péče pro Žižkovskou školičku jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV 2004). Dále jsme brali v úvahu specifika dětí, které obvykle do školičky nastupují a v neposlední řadě několikaleté zkušenosti z práce v přípravné třídě.

Žižkovskou školičku navštěvují žáci předškolního věku, kteří v naprosté většině pocházejí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Tím je plán výchovy a péče jednoznačně podmíněn.

Ve třídě je stanoven maximální počet 12 dětí ve věku 2-5 let, protože jedině tak je možné rozvíjení a následné upevnění vědomostí, propojení jednotlivých dovedností a schopností v kontextu s reálnými situacemi. Chodí sem převážně děti romské, občas děti s velkým handicapem (řečová vada) nebo i příslušníci jiných národností. Tomu všemu se snažíme přizpůsobit celý program.

Také ve škole jako takové převažují děti z romské komunity, a proto je nanejvýš nutné věnovat jim od začátku školní docházky veškerou pozornost.

3. Podmínky a organizace výchovy a péče

3.1. Materiální zabezpečení:

Prostory třídy jsou určeny pro děti předškolního věku. Děti mají k dispozici místnost se stoly a vybavením především pro výtvarné a pracovní činnosti. Vedlejší propojená místnost je určena k volnému pohybu, hraní a odpočinku. Jsou zde hračky a pomůcky podporující zdravý vývoj dítěte a rozvoj jeho osobnosti. Třída je upravena tak, aby stimulovala estetickou stránku dítěte (barevné zdi, koberce atd.). Ke stravování slouží buď školní jídelna na ZŠ Jaroslava Seiferta, nebo mají rodiče možnost přinést připravené obědy k nám do školy, kde je možné je ohřát. Dále je zde šatna a záchody, které jsou odděleny od zbytku školy, takže děti mají soukromí po celou dobu strávenou ve škole.

3.2. Režim:

Režim třídy je jen minimálně propojen s děním celé školy. Děti mohou přicházet do školy již v 7:45, kdy je přebírá pedagog, dává tak prostor rodičům plnit své pracovní povinnosti. Oficiální program začíná v 8 hodin (děti mohou docházet až do 8:30) a trvá celý den. Program je řazen do bloků a neřídí se zvoněním. Děti mají možnost měnit činnosti, stejně tak mají čas na odpočinek a relaxaci nebo na jídlo a pití.

S dětmi kromě třídní učitelky pracuje i její asistentka, nikdy tedy nezůstávají samy bez dozoru. Asistentka také pomáhá při činnostech organizovaných třídní učitelkou, stará se o dílčí potřeby dětí a dopomáhá tak plynulému průběhu programu. Velmi úzce spolupracujeme s rodiči, se kterými jsou v každodenním kontaktu při předávání dětí. Na škole pracuje psycholog a speciální pedagog. S dětmi pracuje také lektorka tance, která se stará o jejich pohybovou výchovu. Všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci si uvědomují specifika předškolních dětí.

3.3. Charakteristika plánu výchovy a péče:

Cílem školičky je poskytnout soubor znalostí, dovedností a návyků dětem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, které jsou nezbytné pro jejich další rozvoj. Dítě, které absolvuje tento program, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat uspokojivě život ve společnosti a později i ve školním prostředí, dorozumět se v českém jazyce a bez vážnějších problémů se účastnit organizované a cílené práce v kolektivu, stejně jako práce samostatné. Koncepce ŠVP počítá s tím, že získané znalosti a dovednosti budou prohloubeny v přípravném ročníku naší školy.

Práce s dětmi se soustřeďuje na vytváření poznatků ověřených v praktických činnostech a situacích. Dále na rozvoj sociálních dovedností, hygienických návyků, motorických dovedností. Využívá se principů pedagogiky orientované na dítě - Začít spolu, pedagogiky Montessori, multisenzoriálního přístupu. Důraz je kladen na individuální přístup k dítěti, určitou volnost dětí při výběru činností, nenásilnost a dobrovolnost. Program nezapomíná na rozvíjení schopností, znalostí, dovedností formou integrovaného činnostního učení a na spolupráci s rodinou dítěte. Nutné je časté poskytování zpětné vazby, respektování sluchového, zrakového, pohybového stylu učení, oceňování snahy a zájmu dítěte.

4. Obsah plánu výchovy a péče

Plán výchovy a péče se skládá z pěti tematických bloků:

1. Já a moje okolí
2. Svět kolem nás
3. Starám se o své zdraví
4. Co slavíme
5. Zpíváme, tančíme a cvičíme

Jednotlivé bloky jsou úzce propojeny, některá témata se prolínají. Důležité místo má cyklické opakování a upevňování poznatků, nenadálé situace a aktuality nebo akce školy. Důležité je, aby zůstal ponechán prostor pro přání a zájmy dětí.

4.1. Já a moje okolí

Tento blok se zaměřuje na dítě samotné, prostředí, předměty a osoby z jeho nejbližšího okolí. Důraz je kladen na prvky sebepoznání, znalost jak vlastního těla, tak i emocí a vztahů. Snahou je naučit děti vzájemné komunikaci mezi vrstevníky, upevnění vlastní pozice v kolektivu a pochopení sociálních rolí. Dílčím cílem tohoto bloku by měla být znalost věcí, které dítě obklopují (doma i ve škole) a prostředí, ve kterém se dítě nejčastěji pohybuje (školní prostředí a okolí školy).

Tematické celky	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Já a moje rodina Moje tělo Seznámení se školou a s lidmi v ní Co mě obklopuje Můj vztah k druhým a k sobě samému	Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije-rodina (funkce rodiny, členové rodiny, život v rodině), škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) Činnosti a hry zaměřené na znalost vlastních osobních údajů (jméno, věk, bydliště) Hry zaměřující se na adaptaci na nové prostředí Aktivity zaměřené na pravidla komunikace a vzájemného chování	Dítě se dovede představit (zná své jméno, věk, bydliště) Dítě chápe nejbližší příbuzenské vztahy ve vlastní rodině, zná jména jednotlivých rodinných příslušníků Dítě se umí pohybovat v prostorách dětské skupiny Dítě bez větších problémů zvládá separaci od rodiny, snaží se překonávat vlastní stud Dítě zvládá základní sociální návyky (pozdravit, poděkovat) Dítě zná své spolužáky, dokáže

Hry a aktivity zaměřené na zdravé sociální klima třídy	je oslovit jménem a tvoří si s nimi dětské přátelské vztahy, učí se být ohleduplný vůči jejich potřebám a citům
Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování	Dítě dokáže požádat druhého o pomoc, pro sebe i pro jiné
Situace a hry, kdy se dítě učí chránit bezpečí své i druhých	Dítě zná pravidla chování ve třídě, bezpečnosti a také pravidla chování vůči spolužákům, snaží se jimi řídit
Aktivity při kterých se dítě seznamuje s prostory školy	
Činnosti a hry, kdy se dítě seznamuje s jednotlivými hračkami a pomůckami	Dítě zvládá jednoduchou obsluhu (úklid věcí, hraček, třídy po stolování)
Vycházky zaměřené na poznání nejbližšího okolí školy	Dítě zná jednotlivé hračky a pomůcky, umí je pojmenovat a zacházet s nimi, ví, že je třeba zacházet s nimi šetrně
Poučení o možných nebezpečných situacích, jak se ochránit	Dítě je seznámeno s prostředím okolo školy
Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák)	Dítě je obezřetné při komunikaci s cizími lidmi
Hry a činnosti zaměřené na znalost základních informací o spolužácích, učitelích, popř. dalších zaměstnancích školy (jméno, vzhled, náplň práce...)	Dítě si uvědomuje, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, rozezná společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, násilí)
Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních	Dítě se přizpůsobí podmínkám školičky, chápe svou roli v ní i v kolektivu třídy
Hry na téma rodiny a přátelství	Dítě respektuje autoritu učitele
Činnosti zaměřené k poznávání lidských vlastností a emocí, čím se lidé mezi sebou liší	Dítě umí rozlišit základní emoce (vztek, smutek, radost, štěstí...) a jejich verbální i neverbální projevy
Aktivity zaměřené na komunikační dovednosti (popis dne, vyprávění příběhu v minulosti i budoucnosti)	Dítě umí přiměřeně projevit a pojmenovat své pocity a emoce
Čtení a vyprávění pohádek	Dítě dokáže udržet pozornost, soustředit se na činnost (alespoň 20 minut)

rozvíjející citovou a estetickou stránku dítěte	Dítě se učí poznávat své slabé a silné stránky
Aktivita zaměřená na poznávání činnosti lidského těla	Dítě dokáže vyvinout volní úsilí na dokončení činnosti
Záměrné pozorování objektů, jejich charakteristických znaků	Dítě je schopno přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch
Aktivita podporující sbližování dětí, uvědomující si vztahy mezi lidmi (kamarádství, láska)	Dítě se učí nová slova a aktivně je používá
Hry a činnosti, které děti vedou k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se, půjčit hračku, pomoci mu	Dítě dokáže formulovat jednoduché otázky
Spoluvytváření pravidel soužití ve třídě	Dítě v jednoduchých větách dokáže převyprávět příběh, popsat situaci, věc, osobu; ve vyprávění dokáže odlišit vztah minulosti, přítomnosti a budoucnosti
Kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování	Dítě dokáže popsat viditelné části lidského těla, chápe, jak fungují a zná základní tělesné procesy
Hry zaměřené na verbální i neverbální vyjadřování	Dítě dokáže použít přiměřenou komunikaci ve vztahu k sociální roli
Dramatické, hudební a pohybové činnosti	Dítě dokáže pojmenovat objekty, které ho obklopují a dokáže popsat jejich vlastnosti
Kreativní výtvarné a pracovní činnosti	
Společenské hry	
Činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí	Dítě projevuje svoji přirozenou zvědavost a touhu po poznání
	Dítě chápe a je schopno používat slovní vtip a humor

4.2. Svět kolem nás

Cílem tohoto bloku je u dětí vytvořit povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte. Dítě by mělo elementárně vnímat, že svět má svůj řád a zároveň být schopno chápat a pozorovat změny ve svém okolí.

Tématické celky	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Barvy	Hry a činnosti zaměřené na znalost jednotlivých témat	Dítě dokáže popsat a pojmenovat jednotlivé vlastnosti objektů, společné a odlišné znaky, podstatné znaky (barvy, velikost, materiál...)
Domácí zvířata a jejich mláďata	Cílené pozorování věcí a přírody, rozlišování jejich vlastností	Dítě umí rozlišovat jednotlivé materiály (textil, dřevo...)
Divoká zvířata		
Hmyz	Praktické činnosti - seznámení s různými přírodninami a látkami, materiály (praktické pokusy, zkoumání)	Dítě se učí správně držet tužku
Rostliny		Dítě se učí orientovat v prostoru
Počasí	Tématické kreativní a výtvarné činnosti	Dítě se učí pracovat individuálně, zvládá i práci ve skupině
Roční období	Výlety a vycházky do okolí, do přírody	Dítě je schopné se s ostatními domluvit na společném řešení
Chování k přírodě	Práce s obrazovým materiálem (obrázky, videa...)	Dítě dokáže poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
Potoky, řeky, rybníky	Činnosti zaměřené k pozorování změn v přírodě	
Časové pojmy	Přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte	Dítě má povědomí o širším společenském, věcném, kulturním i technickém prostředí v rozsahu praktických a dostupných ukázek
Doprava	Pozorování stromů během jednotlivých ročních období	Dítě zná jednotlivá přírodní prostředí (les, louka, rybník...) a jejich faunu a flóru
Oblečení	Poučení o nebezpečných situacích (požár, povodeň...)	Dítě má povědomí o významu životního prostředí, jak může podporovat životní prostředí, čím ho může poškozovat, jak pečovat, chránit přírodu, živé tvory...
Povolání	Rozhovor o výsledku pozorování	
	Smyslové hry, spontánní hra, experimenty s materiálem a předměty	Dítě dokáže ocenit krásu
	Aktivita a rozhovory zaměřené na ochranu přírody	

Ekologické aktivity	přírody a vytváří si k ní pozitivní vztah
Pozorování objektů a rozlišování jejich vlastností	Dítě rozlišuje jednotlivá roční období, uvědomuje si změny v přírodě, počasí, dokáže pojmenovat vybrané rostliny (jarní, letní...)
Pohybové hry	
Smyslové a psychomotorické hry	Dítě zná činnosti typické pro jednotlivá roční období, ví, jak se má obléknout
Hry a činnosti zaměřené na rozlišování barev	
Rozhovory a činnosti zaměřené na denní rituály	Dítě se učí pojmenovat a rozlišovat některé listnaté a jehličnaté stromy
Rozhovory a činnosti zaměřené na znalost základních časových pojmů (ráno, dopoledne...)	Dítě zná a umí popsat domácí a některá divoká zvířata, učí se pojmenovávat jejich mláďata
Vycházky a výlety za účelem procvičení bezpečného chování na chodnících, silnicích a v dopravních prostředcích	Dítě zná využití konkrétních hospodářských zvířat
Hry a dramatické činnosti s dopravní tematikou	Dítě umí pojmenovat některé druhy hmyzu, ví, čím jsou užitečné a co mohou způsobit
Činnosti zaměřené na znalost jednotlivých dopravních prostředků	Dítě umí pojmenovat jednotlivé denní doby a zná typické činnosti, které se k nim váží (čištění zubů, oběd, spánek...)
Činnosti a hry zaměřené na znalost jednotlivých kusů oblečení	Dítě se začíná orientovat v časových pojmech (včera, dnes...)
Popisování a pojmenovávání oblečení	Dítě zná zásady bezpečného chování na chodníku, silnici, přechodu...
Hry, rozhovory a dramatické činnosti zaměřené na vhodnost oblečení v konkrétním počasí	Dítě umí pojmenovat jednotlivé dopravní prostředky a ví jak se v nich chovat
Rozhovory a diskuze o náplni práce jednotlivých povolání	Dítě umí pojmenovat základní povolání, zná náplň jejich práce a věci k nim potřebné
Rolové hry a společenské hry na téma povolání	
Sdílení a aktivní naslouchání	Dítě má hrubou představu o tom, co dělají jeho rodiče

	druhému Hry, přirozená i modelová situace Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hud. pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, est. vnímání, vyjadřování, třibení vkusu Receptivní činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů...) Hry a činnosti zaměřené na vnímání hmatem Hry a činnosti zaměřené na zrakovou diferenciaci a postřeh	Dítě umí pojmenovat jednotlivé kusy oblečení Dítě se dokáže samostatně obout a obléct Dítě se učí využívat všechny smysly, záměrně pozorovat Dítě dokáže porozumět slyšenému Dítě zachycuje skutečnosti ze svého okolí (kreslí, modeluje, tvoří z papíru, přírodnin...)
--	---	--

4.3. Starám se o své zdraví

Blok se zabývá výchovou ke zdraví spojenou s hygienickými a stravovacími návyky. Záměrem je zdůraznit důležitost zdravého životního stylu a seznámit děti s tím, co je jeho součástí. Důležitým prvkem je vštípit dětem, jak zacházet se svým zdravím a zdravím ostatních.

Tematické celky	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Péče o zdraví	Hry, činnosti a rozhovory zaměřené na téma zdraví a nemoci	Dítě je seznámeno se základními principy zdravého životního stylu
Zdravý životní styl		
Jídlo a pití	Hry, činnosti a diskuze zaměřené na prevenci a důležitost pravidelných lékařských kontrol	Dítě chápe, jaké negativní vlivy mohou ohrozit jeho zdraví, uvědomuje si nebezpečí nemocí a jak nemocem předcházet
Ovoce a zelenina		
Hygiena	Rolové hry Práce s pomůckami a obrazovým materiálem zaměřená na znalost základních pokrmů, ovoce, zeleniny a nápojů	Dítě rozumí významu práce lékaře a neobává se jeho návštěvy Dítě umí pojmenovat základní pokrmy, ovoce, zeleninu a nápoje, ví, které jsou zdravé a které jsou zdraví méně

Činnosti zaměřené na odlišení zdravého a nezdravého jídla, pití	prospěšné
Výtvarné a pracovní činnosti	Dítě umí odlišit a pojmenovat základní chutě (sladký, slaný, kyselý...), vůně
Hry zaměřené na přípravu různých pokrmů a nápojů (co vaříme, co pečeme...)	Dítě zná některé pracovní postupy spojené s přípravou jídla a pití
Společné stolování	Děti se učí základy stolování
Situační hry	Dítě ví, které pokrmy jsou vhodné pro určitou denní dobu (snídaně, oběd, večeře...)
Aktivity a rozhovory zaměřené na běžnou denní hygienu	Dítě výtvarně ztvárňuje ovoce a zeleninu
Rozhovory o původcích nemocí	Dítě zvládá samo základní hygienické návyky
Aktivity zaměřené na téma čistoty prostředí (ve třídě, doma...)	Dítě chápe význam osobní hygieny (čištění zubů, koupání...)
Besedy na téma zdraví a zdravý životní styl	Dítě se aktivně podílí na udržování čistoty ve třídě a škole
Vycházky a sportovní aktivity	Dítě chápe význam pohybu pro zdraví člověka
Ochutnávky jídel	

4.4. Co slavíme

Tento tematický blok se především věnuje konkrétním svátkům a tradicím. Učí děti rozumět své kultuře a chápe, že některé zvyky a tradice jsou u jiných kultur odlišné. Také dětem nabízí příležitost k radosti a oslavám.

Tematické celky	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Mikuláš	Výtvarné a kreativní činnosti zaměřené na symboly a rituály jednotlivých svátků	Dítě umí pojmenovat svátky a významné dny v roce
Advent		
Vánoce	Rozhovor na téma významu svátků	Dítě chápe význam jednotlivých svátků přiměřeně svému věku
Nový rok		

Masopust	Přednes, recitace, zpěv	Dítě zná písňe a říkanky pojící se se svátky
Velikonoce	Besídky, oslavy (Vánoce, karneval...)	Dítě ví, jak se svátky slaví, zná zvyky, tradice a symboly s nimi spojené, vnímá jejich estetickou stránku
Svátek matek	Přímé pozorování kulturních objektů, procházky	
Den dětí	Prohlížení a čtení knih, vyprávění příběhů	Dítě je seznámeno s tím, že existují odlišnosti svátků a tradic v jednotlivých kulturách, vnímá svátky a tradice jako součást své kultury (kultury romské i české)
Významné dny- svátky, narozeniny	Poslech a čtení pohádek	Dítě zná příběhy a pohádky spojené s jednotlivými svátky
	Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity, sociální a interaktivní hry	Dítě dokáže dramaticky ztvárnit role, situace...
	Dramatické činnosti, hudebně pohybové hry, výtvarné hry	Dítě dokáže výtvarně ztvárnit symboly a rituály pojící se k jednotlivým svátkům
	Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, rozmanitost kultur	Dítě získává pozitivní vztah ke kultuře, dokáže se radovat z tradic, svátků...
	Využívání přirozených a vytváření modelových situací seznamujících dítě s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí	Dítě zvládá jemnou motoriku (zacházení s drobným materiálem, barvami, nůžkami, papírem...)
	Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé	Dítě se dokáže těšit z hezkých zážitků
	Vyprávění zážitků, rozhovory o tradicích v rodinách dětí	
	Hry podporující tvořivost, představivost, fantazii	Dítě se učí zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
	Rolové a situační hry	

4.5. Zpíváme, tančíme a cvičíme

Tematický blok je obecně zaměřen na hudbu, pohyb a jeho estetickou stránku, percepci a reprodukci hudby. Soustřeďuje se také na rozvoj motorických dovedností (senzomotorika, hrubá a jemná motorika). Dále akcentuje řečový projev dítěte a rozvíjí všechny jeho složky.

Tematické celky	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
Hra a zpěv	Zpívání, recitování, dramatizace	Dítě umí zazpívat jednoduchou píseň, rytmicky ji doprovodit
Básničky a říkanky	Učení se nových písní, básniček a říkanek	Dítě zvládá jednoduchou intonaci, pamatuje si melodie některých písní
Tanec	Práce s literárními texty, obrazovým materiálem	Dítě zvládá doprovodit píseň pohybem
Tělocvik	Hra na rytmické nástroje (bubínek, triangel, dřívka...)	Dítě umí pojmenovat a zacházet s některými hudebními nástroji
	Poslech lidových i moderních písní	Dítě se dokáže naučit říkanky a básničky, odrecitovat je
	Říkanky spojené s pohybem	Dítě zná některé lidové písně, básně a říkanky, je seznámeno s jejich obsahem
	Předčítání veršovaných pohádek a básní	Dítě je schopno rozlišit základní zvuky
	Artikulační, řečové hry, slovní hádanky	Dítě si dokáže zapamatovat jednoduchý text
	Činnosti zaměřené na spojení hudby s pohybem	Dítě se učí vyslovovat veškeré hlásky, správně pracuje s tempem řeči a ovládá svůj dech
	Činnosti a hry rozvíjející pohybovou paměť	Dítě zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
	Aktivity zaměřené na naučení se jednoduchých tanečních sestav	Dítě má správné držení těla
	Činnosti a hry zaměřené na vnímání rytmu	Dítě dokáže zopakovat a napodobit předvedený pohyb, naučit se jednoduchou taneční sestavu
	Romské tance	
	Moderní tance	
	Spontánní pohyb a tanec	

Tanec ve dvojici a ve skupině	Dítě vnímá rytmus těla, pohyb, snaží se pohybovat v rytmu
Pohybové hry, hry s míčem	Dítě dokáže zachytit své prožitky pohybem, tancem i slovně
Dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry	Dítě je seznámeno s některými tanečními styly a typy tanců
Hry s pravidly, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům	Dítě dokáže dramaticky vyjádřit příběh, emoci a zážitek
Tvůrčí činnosti slovesné, literárně-dramatické, hudební a hud. pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, jeho estetické vnímání, vyjadřování, třibení vkusu	Dítě projevuje přirozenou radost z hudby, pohybu a zpěvu
Činnosti a hry zaměřené na smyslové vnímání dítěte	Dítě chápe a je schopno dodržovat stanovená pravidla hry
Lokomoční pohybové činnosti	Dítě dokáže ovládat své tělo, zvládá hrubou motoriku na úrovni přiměřené svému věku (při chůzi do schodů střídá nohy, chytí míč...)
Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty a náčiním	Dítě dokáže manipulovat s náčiním
Hry a činnosti zaměřené k rozlišování zvuků	Dítě dokáže vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech, rozhodovat o svých činnostech
Nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, sluchové a zrakové paměti, koncentrace pozornosti	
Aktivity zaměřené na hrubou motoriku a koordinaci pohybu	
Senzomotorické hry a činnosti	
Vycházky a venkovní sportovní aktivity	
Hry a činnosti zaměřené na celkovou tělesnou zdatnost (pohyblivost, pružnost, kondice)	

5. Evaluační systém

Sledované oblasti:

- Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)
- Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)
- Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)
- Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, vztah k autoritám, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)
- Komunikace a řeč (výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace)
- Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)
- Záměrná pozornost, úmyslné zapamatování
- Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

O úrovni rozvoje a učení při vstupu do školičky se můžeme přesvědčit prostřednictvím záznamového archu, který nám umožňuje sledovat jednotlivé oblasti. Jeho pomocí provádíme základní vstupní diagnostiku dítěte a spolehlivěji rozpoznáme jeho konkrétní vzdělávací potřeby. V průběhu školního roku pak slouží k sledování pokroků dítěte.

Sledované oblasti jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, které nejsou povinné, ale pouze orientační. Jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, aby mohla každému dítěti poskytnout takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.

Hodnocení probíhá třikrát během školního roku (na začátku, v pololetí a na konci). Dítě je souhrnně hodnoceno po absolvování celé doby, kterou stráví ve školičce.

Příloha

Přehled o individuálním rozvoji a učení dítěte

Jméno:

Datum narození:

Datum nástupu do MŠ:

Celková pohybová koordinace a pohybové dovednosti (hrubá motorika)

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Má problémy v pohybových úkonech a v orientaci v prostoru	
Pohybové úkony, koordinaci i orientaci zvládá s maximálním úsilím	
Má občasné problémy v pohybových úkonech i orientaci	
Pohyby koordinuje bez zvláštního úsilí, občas se špatně orientuje	
Pohybuje se bezpečně, dokáže pohyb sladit s rytmem	

Koordinace ruky a oka, manipulace (jemná motorika)

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Není schopno zacházet samostatně s běžnými předměty	
Při zacházení s běžnými předměty je neohrabané	
Zacházení s běžnými předměty mu činí občas potíže	
Přetrvávají problémy při manipulaci s drobnějšími předměty	
V manipulaci je zručné, koordinace ruky a oka je téměř dokonalá	

Sebeobslužné dovednosti

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Je nesamostatné, sebeobslužné úkony nezvládá	
Zvládá jen některé jednoduché úkony, většinou potřebuje pomoc	
Je schopno se obsloužit, někdy potřebuje radu či pomoc	
Všechny úkony zvládá samostatně, jen občas se mu něco nepodaří	
V sebeobsluze je spolehlivě samostatné	

Držení tužky

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Není schopno držet tužku	
Drží tužku nesprávně, v dlani	
Drží tužku nesprávně, čtyřmi prsty, příp. křečovitě	
Drží tužku správně, tj. třemi prsty, ale křečovitě	
Drží tužku správně, uvolněně	

Slovní zásoba

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Rozumí základním slovům a běžným výrazům	
Osvojuje si nová slova, ukazuje, ptá se „co to je?“	
Aktivně si rozšiřuje slovník, ptá se na slova, kterým nerozumí	
Zná běžná slova a pojmy, má rozvinutý slovník, zejména pasivní	
Má poměrně bohatou i aktivní slovní zásobu	

Formální vyspělost řeči

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Vyslovuje špatně většinu hlásek	
Přetrvává nesprávná výslovnost některých hlásek nebo slov	
Vyslovuje téměř bezchybně, má problémy v artikulaci slov	
Vyslovuje i slova artikulačně obtížná	
Má bezchybnou výslovnost, mluví jasně a zřetelně	

Gramatická správnost řeči

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Řeč je značně agramatická	
Často dělá chyby ve většině mluvnických kategorií	
Chybuje v některých mluvnických kategoriích	
Mluví převážně gramaticky správně	
Řeč je gramaticky bezchybná	

Stavba vět

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Vyjadřuje se převážně verbálně	
Vyjadřuje se v jednoduchých větách	
Vyjadřuje se ve větách, které mají již více slov	

Vyjadřuje se v jednoduchých souvětích	
Používá poměrně složitá souvětí	

Úroveň verbální komunikace

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Pouze sděluje, převážně neverbálně	
Převážně sděluje, spíše verbálně, o příjem informací nemá zájem	
Snaží se o dialog	
Je schopné vést jednoduchý dialog, ale má problémy	
Ve vedení dialogu si počíná zdařile	

Pozornost, soustředění

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Je často roztržitý, nesoustředí se ani krátkodobě	
Krátkodobě se soustředí, snadno je ale vyruší vedlejší podněty	
Soustředí se déle, ale přesouvá pozornost k novým činnostem	
Dokáže se soustředně zabývat činnostmi, které je zajímá	
Dovede se záměrně soustředit i na činnosti, které nemusejí být pro ně atraktivní	

Paměť a učení

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nedovede si zapamatovat	
Zapamatuje si, ale zkušenost si samostatně nevybaví	
Pamatuje si, zkušenost si vybaví, reprodukuje nepřesně, útržkovitě	
Pamatuje si včetně detailů, reprodukuje přesně	
Dokáže si pamatovat úmyslně a záměrně využívá paměť k učení	

Číselné a matematické představy

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nepoužívá číselných pojmů	
Začíná užívat číselky	
Počíná vytvářet číselnou řadu, ale chybuje	
Umí počítat po jedné, zvládá jednoduchou řadu	
Má vytvořený model čísla	

Orientace v prostoru a čase

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nechápe časoprostorové pojmy, orientuje se výhradně intuitivně	
Začíná rozumět některým pojmům, rozlišuje části dne	
Chápe základní časové pojmy a údaje, orientuje se v prostoru	
Základní orientaci v prostoru a čase zvládá bez vážnějších obtíží	
Orientuje se také v ploše, rozlišuje vpravo-vlevo	

Grafické dovednosti

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Pouze čmárá	
Spontánně se pokouší zobrazit jednoduché grafické tvary a znaky	
Snaží se napodobit základní geometrické tvary, ale s obtížemi	
Dokáže napodobit základní geometrické tvary	
Nakreslí základní geometrické tvary i na základě slovní instrukce	

Kresba

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Svůj výtvar nepojmenovává	
Hotový výtvar pojmenuje	
V průběhu kreslení výtvar pojmenovává	
Od počátku kreslí s určitým záměrem, ale často jej mění	
Od počátku ví co kreslí a záměr dodrží	

Kresba lidské postavy

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nezobrazuje lidskou postavu	
Počíná kreslit lidskou postavu – „hlavonožce“	
Hlavonožce doplňuje končetinami, popř. detaily	
Postava má všechny části těla, je ztvárněna jednou čarou	
Postava má i další části těla a detaily, kresba je dvojrozměrná	

Respektování pravidel

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nechápe pravidla	
Chápe pouze jednoduchá pravidla, není však schopno se jimi řídit	
Snaží se chápat a dodržovat složitější pravidla,	

ne vždy se daří	
Je schopno pochopit pravidla, jejich smysl, snaží se jimi řídit	
Chápe pravidla, zpravidla je dokáže přijmout	

Způsobilost sledovat instrukci a plnit zadané úkoly

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nedovede realizovat činnosti dle jednoduché instrukce	
V počátku činnosti se pokyny řídí, ale v průběhu činnosti je opustí	
Dodrží jednoduché pokyny a vykonává požadované činnosti	
Je schopno sledovat složitější pokyny a splnit více instrukcí	
Dovede postupovat podle pokynů, které byly zadány dříve	

Společenské návyky a pravidla

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Společenská pravidla nechápe a nepřijímá	
Pravidla se snaží pochopit, s jejich uplatňováním má vážně problémy	
Pravidla chápe, k jejich dodržování potřebuje pobídku	
Společenským pravidlům rozumí a snaží se jimi řídit	
Společenská pravidla v zásadě dodržuje	

City a jejich projevy

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Projevuje se necitlivě, není schopno soucítit	
Projevy necitlivosti jsou méně časté	
Občas reaguje necitlivě, je-li ohroženo, unaveno, vyvedeno z míry	
Je schopno soucítit, výjimečně reaguje necitlivě, např. v obraně	
Chová se převážně citlivě a ohleduplně	

Navazování kontaktů a dorozumívání s dospělým

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Zachovává si odstup	
Snaží se navázat kontakt, začíná komunikovat	
Snaží se komunikovat, často si vynucuje pozornost	
Komunikuje s dospělými bez obtíží, občas situaci neodhadne	
Komunikuje s dospělými adekvátně, je	

přiměřeně aktivní	
-------------------	--

Navazování kontaktů a dorozumívání s dětmi

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nemá zájem o kontakty, nekomunikuje	
Má zájem, zkouší navazovat kontakty, ale příliš se mu nedaří	
Zkouší komunikovat, komunikace mu nedělá obtíže	
Komunikuje celkem bez problému, jsou-li naplněna jeho očekávání	
Komunikuje adekvátně, je aktivní	

Zařazení do třídy (skupiny dětí)

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Není součástí skupiny, je stranou	
Hledá své místo ve skupině, postupně se začleňuje	
Do skupiny již patří, má v ní jistou pozici, ale stále izolovanou	
Upevňuje svou pozici i roli ve skupině, začíná spolupracovat	
Je členem skupiny, má v ní své místo	

Sociabilita a spolupráce

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Není schopno spolupracovat	
Spolupracovat s druhým je obtížné, potřebuje pomoc	
Zkouší spolupracovat samo, spolupráce nemá dlouhé trvání	
Začíná spolupracovat samo, snaží se být druhému dítěti partnerem	
Spolupracuje dobře, dokáže společnou hru rozvíjet a obohacovat	

Adaptabilita ke změnám

<i>Postup dítěte ve vývoji a zdokonalování</i>	<i>Data jednotlivých záznamů</i>
Nedovede se přizpůsobit změnám	
Navenek se přizpůsobí, ale vnitřně změnu nepřijme	
Vyrovnat se se změnou a přizpůsobit se mu dělá značné problémy	
Změny a nové situace zvládá, většinou však za pomoci dospělého	
Je adaptabilní, dokáže se přizpůsobit	

Další důležité poznatky o rozvoji a učení dítěte

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zpracovaly: Mgr. Irena Meisnerová

Mgr. Michaela Semrádová

Datum aktualizace: 28. 8. 2017